

M.Phil. Education Semester-1

MEC-102_Philosophical and Sociological Foundation of Education

MEC-102_કેળવણીનાતાત્વિક અને સમાજશાસ્ત્રીય આધારો

એકમ : ૧ તાત્વિક ચિંતનના આયામો અને તેના શૈક્ષણિક સૂચિતાર્થો

- ૧.૧ કેળવણીના આધાર તરીકે તત્વમીમાંસા, જ્ઞાનમીમાંસા અને મૂલ્યમીમાંસા વિવિધ તાત્વિક વિચારધારાઓનું તત્વમીમાંસાકીય, જ્ઞાનમીમાંસાકીય અને મૂલ્યમીમાંસાકીય સમજોના આધારે તુલનાત્મક અધ્યયન
- ૧.૨ આદર્શવાદ
- ૧.૩ નિસર્ગવાદ
- ૧.૪ વ્યવરવાદ

એકમ : ૨ ભારતીય તત્વચિંતકોની શૈક્ષણિક વિચારધારાનો પ્રભાવ

- ૨.૧ પૌર્વોત્ત્ય ચિંતકોનું શૈક્ષણિક ચિંતન અને તેના શૈક્ષણિક સૂચિતાર્થો
  - ૨.૧.૧ મહર્ષિ અરવિંદ
  - ૨.૧.૨ સ્વામી વિવેકાનંદ
  - ૨.૧.૩ દીનદયાલ ઉપાધ્યાય
- ૨.૨ ભારતીય વિચારધારાઓ
  - ૨.૨.૧ ઉપનિષદના સિદ્ધાંતો
  - ૨.૨.૨ ભગવદગીતા

એકમ : ૩ કેળવણી અને સમાજશાસ્ત્ર

- ૩.૧ શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની સંકલ્પના અને સ્વરૂપ
- ૩.૨ સામાજિક સંસ્થાઓ અને તેનો બાળવિકાસમાં પ્રભાવ અને તેની ભૂમિકા
- ૩.૩ શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રના કાર્યો અને તેનું મહત્વ
- ૩.૪ બાળકનાસામાજિકીકરણ અને સ્વસંસ્કૃતિકીકરણની પ્રક્રિયા અને તેમાં શાળા, માતાપિતા, પરિવાર, સહપાઠીઓ અને સમુદાયની ભૂમિકા

એકમ : ૪ ભારતીય શિક્ષણ, સંસ્કૃતિ અને સમાજના સંદર્ભે સાંપ્રત સમસ્યાઓ

- ૪.૧ બહુભાષિક, બહુસાંસ્કૃતિક, લિંગભેદ, સમાનતા, ગરીબી, વૈવિધ્ય, માનવ અધિકારો અને બાળાધિકારો સંદર્ભે પ્રવર્તમાન ભારતીય સમાજની સમજ
- ૪.૨ નીચેનાની ભારતીય સમાજ પરની અસરો અને તેને પહોંચી વળવા માટેના ઉપાયો
  - ૪.૨.૧ ઔદ્યોગિકીકરણ
  - ૪.૨.૨ આધુનિકીકરણ
  - ૪.૨.૩ ઉદારીકરણ અને ખાનગીકરણ
- ૪.૩ ભારતીય સમાજની સમસ્યાઓ અને તેના ઉકેલમા શિક્ષણનું પ્રદાન : ગરીબી, નિરક્ષરતા, વસતીવધારો, અસમાનતા

Suggested Readings

- Brolldy Harry (1967) Building a philosophy of Education, Englewood, Cliffs, prentice Hall
- Brown Francis J. (1961) Education Sociology, New York : Prentice Hall Inc.
- Brubacher G. S(1962) Modern Philosophy of Education (International Student Edition) Tokyo, McGrow Hills.
- Chaube S.P. (1981) A Philosophical and Sociological Foundations of Education Agra. Vinod PustakMandir.
- Joshi Kirit( )Philosophy of Education (I to III Parts) Delhi : Indian Council of Philosophical Research.
- LajjaramTomar, BhartiyaShikshan Ka MoolTatva
- Jayendra Dave (Shashtri) (1983). KelvaninaTattvikAadharo, Ahmedabad : University GranthNirman Board.
- Jayendra Dave (Shashtri) (1990) BhartiyaTattvaChintako Na ShikshanChinttan, Ahmedabad, University G.N.B.
- K. C. Vyas ( ) KelvaninasamajitPaya. Ahmedabad. U. G.N.B.
- Od Laxminarayan :ShikshanKeDarshanikAadhar, MadhypradeshGranthAkadami, Bhopal 1988.
- Mukharji Ravindran (Aadi) Bharat Me Parivartan AurSamsyaye, Vivek Prakashan